

ZÁKON

ze dne 2017,

kterým se mění zákon č. 245/2000 Sb., o státních svátcích, o ostatních svátcích, o významných dnech a o dnech pracovního klidu, ve znění pozdějších předpisů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

Čl. I

V § 4 odst. 1 zákona č. 245/2000 Sb., o státních svátcích, o ostatních svátcích, o významných dnech a o dnech pracovního klidu, ve znění zákona č. 101/2004 Sb., zákona č. 129/2006 Sb. a zákona č. 162/2013 Sb., se

za slova „8. březen – Mezinárodní den žen,“ vkládají slova „9. březen – Vyhlazení terezínského rodinného tábora v Auschwitz II - Birkenau,“ a za slova „10. červen – Vyhlazení obce Lidice,“ se vkládají slova „18. červen – Den hrdinů druhého odboje,“.

Čl. II

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem jeho vyhlášení.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

I. OBECNÁ ČÁST

Zhodnocení platného právního stavu a odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy.

Státní svátky, ostatní svátky a významné dny připomínají v českém kalendáři některé kulturní a náboženské tradice, významné osobnosti a události. Současný kalendář obsahuje 14 svátků a 11 významných dnů, které jsou stanoveny zákonem č. 245/2000 Sb., o státních svátcích, o ostatních svátcích, o významných dnech a o dnech pracovního klidu, přičemž 1. leden je jak svátkem státním, tak svátkem ostatním.

Předkladatelé navrhují doplnit výčet významných dnů o 9. březen a 18. červen. Mezi oběma daty existuje více než jen obecná souvislost II. světové války.

V prvním případě jde o vzpomínku na vyhlazení tzv. terezínského rodinného tábora v Auschwitz II - Birkenau v noci z 8. na 9. března 1944. Během této největší masové vraždy československých občanů zahynulo během několika hodin 3791 mužů, žen a dětí (někdy se uvádí 3792).

Ve druhém případě se připomíná 18. červen 1942, kdy sedm československých parašutistů vyslaných do vlasti z Velké Británie svedlo sedmihodinový hrdinský boj s osmi stovkami příslušníků Waffen-SS a gestapa.

Tzv. terezínský rodinný tábor a odůvodnění návrhu vyhlásit 9. březen významným dnem

Tématu vzniku, existence a likvidace tzv. terezínského nebo českého rodinného tábora v Auschwitz II - Birkenau se věnuje řada historiků a publicistů. Komplexně se jím zabývá například publikace DRDA, Adam. *Zvláštní zacházení: rodinný tábor terezínských Židů v Auschwitz II. - Birkenau*. Praha: Revolver Revue, 2014. Revolver Revue. ISBN 978-80-87037-65-2.

KRBEC, Šimon. *V noci z 8. na 9. března 1944 Němci hromadně zavraždili více než tři a půl tisíce československých občanů* [online][cit. 2017-01-27]. Dostupné z:

<http://www.archeologiezla.cz/2013/03/08/328/> stručně uvádí:

„Takzvaný terezínský rodinný tábor byl v Osvětimi - Březince zřízen v září 1943 pro vězně deportované z Terezína do Osvětimi. V prosinci 1943 bylo v rodinném táboře uvězněno až 10 tisíc Židů převážně z Československa, ale i Holandska, Rakouska a Německa... Důvody, proč vůbec rodinný tábor pro terezínské Židy v Osvětimi - Březince vznikl a zejména proč se částečně lišil od ostatních částí tábora, nejsou zcela zřejmé a průkazné. Mezi možná vysvětlení patří záměr nacistů využít rodinný tábor v Březince pro případné propagandistické účely, podobně jako Němci skandálně zneužili uvězněné Židy v Terezíně k filmovému vykreslení „humánních“ podmínek života v židovských ghettech... Vězni si po příjezdu do Březinky směli ponechat zavazadla, nebyly jim ostríhány vlasy a členové rodin od sebe nebyli násilně odděleni. Vězni z Terezína také neprošli běžnou vstupní selekcí, během níž lékaři SS „diagnostikovali“, kteří vězni budou určeni k dočasné otročké práci v osvětimském táborovém

komplexu a kteří pro špatný zdravotní stav budou bezprostředně určeni k likvidaci v plynové komoře... Nicméně situace v rodinném táboře se od okolních úseků příliš nelišila. Úmrtnost vězňů v důsledku nemocí a vyčerpání dosahovala obdobných, tedy hroživých rozměrů jako ve zbytku táborového komplexu... Osud vězňů ze zářijového transportu z Terezína se naplnil v březnu 1944, šest měsíců po jejich deportaci do Osvětimi. Takzvané Sonderbehandlung, zvláštní zacházení spočívající v usmrcení cyklonem B v plynové komoře, nařídil počátkem března Adolf Eichmann, vedoucí židovského referátu Hlavního úřadu říšské bezpečnosti, jen krátce po té, co v rodinném táboře v Březince provedl osobně inspekci...

7. března bylo 3791 vězňů přesunuto do karanténního bloku pod záminkou, že se jedná o nutné opatření před touto deportací. V noci z 8. na 9. března se bez sebemenších problémů Němcům podařilo zavraždit 3791 mužů, žen a dětí z terezínského rodinného tábora, převážně československých Židů...“

Terezínský rodinný tábor fungoval po 9. březnu 1944 i nadále a soustřeďoval další terezínské vězně až do července 1944, kdy bylo během dvou nocí z 10. na 11. července a z 11. na 12. července hromadně zavražděno dalších asi 6500 lidí, z nichž více než polovinu zřejmě tvořili obyvatelé českých zemí.

Přestože se stalo tradicí připomínat si v České republice oběti z terezínského rodinného tábora tryznou 8. března, navrhují předkladatelé ustanovit významným dnem 9. března. Právě 9. března 1944 v brzkých ranních hodinách pravděpodobně zahynulo nejvíce československých občanů ze zářijového transportu z Terezína do Auschwitz, kde pak byli soustředěni v tzv. terezínském rodinném táboře. Návrh předkladatelé přímo nebo zprostředkovaně konzultovali s řadou autorit, ať už z Terezínské iniciativy (Dagmar Lieblová), Židovského muzea v Praze (Leo Pavlát, Jana Šplíchalová), Památníku Terezín (Vojtěch Blodig, Tomáš Fedorovič) a Výzkumného centra archeologie zla – centra studií genocid Terezín (Šimon Krbec).

Návrh předkladatelů podporuje také údaj z publikace: CZECH, Danuta. MIT EINEM VORWORT VON WALTER LAQUEUR a DEUTSCH VON JOCHEN AUGUST .. *Kalendarium der Ereignisse im Konzentrationslager Auschwitz-Birkenau 1939-1945*. Reinbek bei Hamburg: Rowohlt, 1989. ISBN 3498008846:

„Kolem 20 hodiny byla v sekci tábora BIIa nařízena špéra. Nastoupil větší počet členů SS a politického oddělení. Jako podpora akce byli povoláni důvěryhodní blockältesti a kápoové. Polovina SS posádky se psy obklíčila tábor. Kolem 22. hodiny předjelo 12 nákladních aut s plachtami. Židům bylo sděleno, že mají těžká zavazadla ponechat v barácích, se slibem, že jim budou dovezena na nádraží. V zájmu zachování klidu zabočily nejprve nákladní automobily ne doleva, tedy ke krematoriím, ale napravo, aby vznikl dojem, že míří opravdu na nádraží. Odvoz vězňů trval několik hodin. Nejprve byli odváženi muži ke krematoriu III, potom ženy ke krematoriu II. Po několikahodinovém čekání na odvoz k nádraží začali Židé v jednom bloku kolem 2. hodiny ranní zpívat českou lidovou píseň (pozn.: většina zdrojů uvádí, že šlo o československou hymnu Kde domov můj a také hebrejskou Hatikvu, pozdější hymnu Státu Izrael). Přidali se vězni z vedlejšího bloku... Místnosti určené ke svlékání byly zařízeny tak, aby dávaly vězňům do poslední chvíle naději, že pojedou na práci. Teprve po příkazu, že se mají všichni svléknout, bylo většině jasné, že se nacházejí v krematoriu... K ránu 9. března 1944 bylo usmrceno všech 3791 terezínských vězňů – mužů, žen a dětí.“

Boje v Resslově ulici a odůvodnění návrhu vyhlásit 18. červen významným dnem

V letech 2. světové války bychom jen obtížně hledali jiné datum pro Den hrdinů druhého odboje, než je 18. červen 1942, kdy sedm statečných československých parašutistů (mezi nimiž byli i vykonavatelé rozsudku smrti nad vrahem českého národa Reinhardem Heydrichem – Čech Jan Kubiš a Slovák Jozef Gabčík), po dobu sedmi hodin hrdinně vzdorovalo stonásobné přesile příslušníků Waffen-SS a gestapa. Tato historická událost, stejně jako samotné uskutečnění atentátu, byly mnohokrát zpracovány jak historiky, spisovateli a publicisty, tak i filmovými umělci. Jde o události, které jsou široce známé a pozitivně vnímané nejen českou veřejností, ale i v zahraničí. Uskutečnění atentátu na Reinharda Heydricha je i ve světě oprávněně chápáno jako jeden z nejvýznamnějších odbojových činů v celé, nacisty okupované Evropě. Pro naši současnost představuje hrdinný odpor sedmi parašutistů symbol nezlomnosti a ryzího hrdinství a vlastenectví, a to nejen jich samotných, ale i tisíců českých vlastenců, kteří jim nezištně pomáhali při plnění jejich úkolů, za což stovky z nich zaplatily vlastními životy. Působení československých paravýsadků z Velké Británie na našem území je mimořádným svědectvím o odvaze tisíců našich spoluobčanů a vzájemném propojení domácího a zahraničního odboje v boji proti utlačovatelům. Přijetím návrhu vyhlásit 18. červen za Den hrdinů druhého odboje, bude splacen velký dluh, který naše společnost dosud má k těm mužům, ženám a dětem, kteří se v letech druhé světové války neohroženě postavili nacistickému teroru a bezpráví a díky jejichž hrdinství došlo v roce 1945 k znovuobnovení československé státnosti.

Předpokládaný dopad navrhované právní úpravy na státní rozpočet, na rozpočty krajů a obcí.

Přijetí navrhované právní úpravy nebude mít dopad na státní rozpočet, na rozpočty krajů a obcí.

Předpokládaný dopad navrhované právní úpravy na podnikatelské prostředí České republiky.

Přijetí navrhované právní úpravy nebude mít dopad na podnikatelské prostředí v České republice.

Soulad navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky, mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána, slučitelnost s právem Evropské unie.

Navrhovaná změna není v rozporu s ústavním pořádkem, ani neodporuje mezinárodním smlouvám, kterými je Česká republika vázána. Navrhovaná změna není v rozporu s právními akty Evropské unie.

Zhodnocení platného právního stavu a dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k rovnosti mužů a žen a předpokládané dopady na životní prostředí.

Platný právní stav a navrhovaná právní úprava nemají vliv na rovné postavení mužů a žen. Navrhovaná úprava nebude mít dopady na životní prostředí.

Návrh na schválení návrhu zákona Poslaneckou sněmovnou již v prvním čtení

Navrhovaná právní úprava si klade za cíl pouze doplnění dvou významných dnů a je legislativně jednoduchá. Proto se navrhuje, aby Poslanecká sněmovna podle § 90 odst. 2 zákona o jednácím řádu Poslanecké sněmovny vyslovila s návrhem zákona souhlas již v prvním čtení.

ZVLÁŠTNÍ ČÁST

K článku I

Navrhuje se v § 4 zákona doplnit dva významné dny, a to „

9. březen – Vyhlazení terezínského rodinného tábora v Auschwitz II - Birkenau“ a „

18. červen – Den hrdinů druhého odboje“. Smyslem je jednak připomenout a uctít oběti největší masové vraždy československých občanů, jednak hrdiny druhého odboje. Věcné důvody navržené úpravy jsou podrobně uvedeny v obecné části důvodové zprávy. Navržená úprava z formálního hlediska respektuje stávající strukturu tohoto ustanovení zákona, v němž jsou jednotlivé významné dny řazeny za sebou chronologicky.

K článku II

Navrhuje se, aby navrhovaná právní úprava nabyla účinnosti již dnem vyhlášení zákona ve Sbírce zákonů. Důvodem je především symbolický význam navržené úpravy, která sama o sobě nemá žádný dopad na práva a povinnosti, neboť významné dny jsou standardně dny pracovními. Uctění obětí vyhlazení terezínského rodinného tábora v Auschwitz II - Birkenau, jakož i uctění hrdinů druhého odboje by současně nemělo být jakkoliv odkládáno, neboť symbolika tohoto uctění je z hlediska hodnot, na nichž je Česká republika založena, nezpochybnitelná. Uvedení navržené právní úpravy v život zároveň nevyžaduje žádnou legisvakanci.

V Praze dne 3. února 2017

Robin Böhnisch v.r.

Karel Černý v.r.

Jan Hamáček v.r.

Bohuslav Sobotka v.r.

Jan Chvojka v.r.

Jiří Běhounek v.r.

Roman Sklenák v.r.

František Adámek v.r.

Petr Kořenek v.r.

Pavčina Nytrová v.r.

Václav Zemek v.r.

Zdeněk Syblík v.r.

Lubomír Toufar v.r.
Antonín Sed'a v.r.
Zuzana Kailová v.r.
Milan Urban v.r.
Richard Dolejš v.r.
Jan Birke v.r.
Bohuslav Chalupa v.r.
Zuzana Šánová v.r.
Jan Sedláček v.r.
Josef Hájek v.r.
Roman Kubiček v.r.
Matěj Fichtner v.r.
Pavel Čihák v.r.
Pavel Plzák v.r.
Stanislav Berkovec v.r.
František Petrtýl v.r.
Richard Brabec v.r.
Karel Rais v.r.
Daniel Herman v.r.
Pavel Antonín v.r.
Jan Mládek v.r.
Milan Chovanec v.r.
Jaroslav Foldyna v.r.
Dana Váhalová v.r.
Pavel Holík v.r.
Pavel Havíř v.r.
Vlasta Bohdalová v.r.
Igor Jakubčík v.r.
Markéta Wernerová v.r.
Vítězslav Jandák v.r.
Pavel Ploc v.r.
Václav Klučka v.r.
Miroslava Strnadlová v.r.
František Laudát v.r.
Věra Kovářová v.r.
Markéta Adamová Pekarová v.r.
Daniel Korte v.r.
Martin Plíšek v.r.
Helena Langšádlová v.r.
Jitka Chalánková v.r.
Herbert Pavera v.r.
Jiří Skalický v.r.
Leoš Heger v.r.
Marek Ženíšek v.r.
Jaroslav Lobkowicz v.r.
Gabriela Pecková v.r.
Petr Gazdík v.r.
Jan Bartošek v.r.

Jan Zahradník v.r.
Zbyněk Stanjura v.r.
Bohuslav Svoboda v.r.
Marek Benda v.r.
Petr Bendl v.r.
Martin Novotný v.r.
Ivan Adamec v.r.
Petr Fiala v.r.
Miroslava Němcová v.r.
Jana Černochová v.r.
Zuzka Bebarová Rujbrová v.r.
Jiří Junek v.r.
Pavla Golasowská v.r.
Jaroslav Kláška v.r.
Josef Uhlík v.r.
Vít Kaňkovský v.r.
Ivan Gabal v.r.
Ludvík Hovorka v.r.
Jiří Mihola v.r.
Michal Kučera v.r.
Jaroslav Holík v.r.
Radim Fiala v.r.
Tomio Okamura v.r.
Milan Šarapatka v.r.
Augustin Karel Andrlé Saylor v.r.
Roman Váňa v.r.
Jiří Zemánek v.r.
Jaroslav Krákora v.r.
Štěpán Stupčuk v.r.
Vladimír Koníček v.r.
Marie Pěňčíková v.r.
Jiří Petruš v.r.
Miroslav Janulík v.r.
Josef Nekl v.r.
Václav Snopek v.r.
Jaroslav Borka v.r.
Martin Kolovratník v.r.
Zdeněk Soukup v.r.
Roman Procházka v.r.
Ladislav Velebný v.r.
Miloš Babiš v.r.